

Анекс 4

Мере предузете у циљу постизања пуне равноправности

Подршка националним саветима националних мањина

Средства за финансирање рада националних савета, који су уписани у Регистар националних савета обезбеђују се из буџета Републике Србије, буџета аутономне покрајине и буџета јединице локалне самоуправе, донација и осталих прихода. Висина средстава из јавних извора која се обезбеђује за финансирање делатности националних савета одређује се за сваку годину Законом о буџету Републике Србије, односно одлукама о буџету Аутономне покрајине Војводине и јединица локалне самоуправе.

НАЦИОНАЛНИ САВЕТ	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.
Албанске национална мањина	16.604.420,00	16.600.502,00	13.233.963,00	13.233.963,00	12.491.000,00
Ашкалијске национална мањина	1.418.064,00	4.379.367,00	3.834.517,00	3.834.517,00	3.559.660,00
Бошњачке национална мањина	21.015.176,00	22.107.860,00	24.851.206,00	24.851.206,00	26.256.638,00
Бугарске национална мањина	7.610.588,00	7.880.533,00	8.512.506,00	8.512.506,00	7.761.553,00
Буњевачке националне мањине	5.856.188,00	5.798.751,00	6.014.169,00	6.014.169,00	6.972.774,00
Влашке националне мањине	7.482.728,00	7.486.041,00	7.749.279,00	7.749.279,00	7.378.940,00
Грчке националне мањине	3.615.620,00	4.175.043,00	322.294,00	322.294,00	3.572.471,00
Египатске националне мањине	3.636.608,00	3.594.820,00	3.851.029,00	3.851.029,00	3.669.266,00
Савез јеврејских општина	3.983.600,00	3.901.113,00	4.039.787,00	4.039.787,00	3.615.862,00
Мађарске националне мањине	58.600.940,00	57.908.690,00	61.384.884,00	61.384.884,00	61.422.735,00
Македонске националне мањине	6.779.120,00	6.631.474,00	6.678.437,00	6.678.437,00	7.029.376,00
Немачке националне мањине	3.989.720,00	3.927.640,00	4.430.358,00	4.430.358,00	4.092.021,00
Ромске националне мањине	16.377.656,00	16.685.606,00	22.200.078,00	22.200.078,00	22.092.023,00
Румунске националне мањине	13.394.108,00	13.499.383,00	14.515.839,00	14.515.839,00	13.651.862,00
Русинске националне мањине	8.740.808,00	8.416.134,00	8.708.259,00	8.708.259,00	9.339.131,00
Словачке националне мањине	18.636.080,00	18.848.446,00	18.271.250,00	18.271.250,00	18.629.439,00
Словеначке националне мањине	4.772.672,00	4.851.671,00	4.836.680,00	4.836.680,00	3.942.456,00
Украјинске националне мањине	4.963.100,00	4.763.209,00	18.271.250,00	18.271.250,00	4.626.892,00
Хрватске националне мањине	13.589.300,00	14.017.680,00	13.324.549,00	13.324.549,00	13.115.041,00
Чешке националне мањине	4.297.376,00	4.526.037,00	4.681.604,00	4.681.604,00	4.039.750,00
Црногорска национална мањина					7.671.110,00
Укупна средства	225.363.872,00	230.000.000,00	236.454.764,00	236.454.764,00	244.999.998,00

Извор: Канцеларија за људска и мањинска права

Средства која се обезбеђују у буџету Републике Србије распоређују се тако да се 30% распоређује у једнаким износима свим регистрованим националним саветима, а остатак средстава (70%) сразмерно броју припадника одређене националне мањине коју национални савет представља, као и укупном броју установа те националне мањине у области културе, образовања, обавештавања и службене употребе језика и писма и обиму активности тих установа.

Финансирање рада националних савета националних мањина из буџета АП Војводине ¹				
НАЦИОНАЛНИ САВЕТ	2010.	2011.	2012.	2013.
Ашкалијске национална мањина ²	330.000,00	-	-	550.000,00

¹ Средства се распоређују само националним саветима који имају седиште на територији АП Војводине.

Буњевачке националне мањине	2.090.060,00	1.752.000,00	1.696.000,00	2.428.768,00
Грчке националне мањине ³	-	400.000,00	400.000,00	550.000,00
Египатске националне мањине	330.000,00	400.000,00	400.000,00	550.000,00
Мађарске националне мањине	11.925.555,00	16.528.000,00	16.504.000,00	23.790.962,00
Македонске националне мањине	1.800.000,00	1.900.000,00	2.204.000,00	2.456.595,00
Немачке националне мањине	1.487.560,00	1.340.000,00	1.005.000,00	1.819.575,00
Румунске националне мањине	2.478.055,00	4.224.000,00	4.216.000,00	4.870.324,00
Русинске националне мањине	1.941.555,00	2.654.000,00	2.504.000,00	3.236.114,00
Словачке националне мањине	4.132.055,00	5.160.000,00	5.472.000,00	6.636.922,00
Украјинске националне мањине	1.541.560,00	1.412.000,00	1.400.000,00	1.954.287,00
Хрватске националне мањине	3.428.600,00	3.028.000,00	3.024.000,00	4.230.287,00
Чешке националне мањине	350.000,00	1.502.000,00	1.340.000,00	1.926.165,00
Укупна средства:	31.835.000,00	40.300.000,00	40.165.000,00	54.555.000,00

Финансирање рада националних савета националних мањина из буџета јединица локалне самоуправе

Према Закону о националним саветима националних мањина, националним саветима који представљају националну мањину која достижу најмање 10% од укупног броја становника јединице локалне самоуправе или чији је језик у службеној употреби у јединици локалне самоуправе, средства се обезбеђују и у буџету јединица локалне самоуправе. На основу тог закона, 54 јединице локалне самоуправе имају обавезу да из својих буџета финансирају рад 12 националних савета: албанске, бошњачке, бугарске, влашке, мађарске, македонске, ромске, румунске, русинске, словачке, хрватске и чешке националне мањине. Канцеларија за људска и мањинска права је почетком 2014. године спровела анкету међу јединицама локалне самоуправе и сачинила Информацију о примени законске обавезе финансирања националних савета националних мањина у јединицама локалне самоуправе у 2014. години. У својим буџетима за 2014. годину издвајање средстава за рад националних савета, 25 јединица локалне самоуправе док 29 није планирало средства за те намене. Три јединице локалне самоуправе планирале су средства за финансирање националних савета иако им то није била законска обавеза, и то: Бачка Топола - за националне савете русинске и словачке националне мањине, Кула - за националне савете немачке и украјинске националне мањине и Нови Бечеј - за Национални савет ромске националне мањине.

Средстава намењена финансирању националних савета из буџета јединица локалне самоуправе за 2014. годину

Национални савет	Јединица локалне заједнице	Износ планираних средстава
Национални савет албанске националне мањине	Бујановац, Медвеђа	900.000,00
Национални савет бошњачке националне мањине	Прибој, Тутин	1.600.000,00
Национални савет влашке националне мањине	Бољевац, Жагубица, Петровац на Млави	700.000,00
Национални савет мађарске	Ада, Бечеј, Кањижа, Ковачица, Мали Иђош, Нови Бечеј, Нови	4.859.608,34 ⁴

² И поред тога што су у буџету АП Војводине обезбеђена средства за финансирање рада Националног савета ашкалијске националне мањине, средства нису исплаћена због нерешеног питања представљања савета.

³ Од 2011. године седиште Националног савета регистровано на територији АП Војводине.

националне мањине	Кнежевац, Нови Сад, Сента, Сомбор, Темерин, Чока	
Национални савет ромске националне мањине	Нови Бечеј	250.000,00
Национални савет румунске националне мањине	Ковачица	21.000,00 ⁵
Национални савет русинске националне мањине	Нови Сад	910.324,33 ⁶
Национални савет словачке националне мањине	Ковачица, Нови Сад,	1.479.067,33 ⁷
Збирно планирана средства за финасирање националних савета	Бачка Топола, Вршац, Ковин, Кула, Суботица и Шид	7.900.000,00 ⁸
УКУПНО		18.620.000,00

Извор: Канцеларија за људска и мањинска права

Подршка организацијама националних мањина

Финансијска подршка организацијама националних мањина у АП Војводини					
	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.
Ашкалије	100.000,00	100.000,00	100.000,00	100.000,00	
Бошњаци					50.000,00
Бугари	135.000,00	2.040.000,00	100.000,00	130.000,00	130.000,00
Буњевци	1.080.000,00	1.130.000,00	1.100.000,00	1.100.000,00	1.100.000,00
Грци	50.000,00	100.000,00	100.000,00	100.000,00	100.000,00
Египћани		100.000,00		100.000,00	100.000,00
Јевреји	90.000,00	175.000,00	210.000,00	310.000,00	310.000,00
Мађари	16.680.000,00	16.670.000,00	14.820.000,00	15.120.000,00	
Македонци	680.000,00	680.000,00	680.000,00	680.000,00	680.000,00
Немци	296.000,00	296.000,00	296.000,00	296.000,00	296.000,00
Роми	3.550.000,00	1.499.500,00	1.500.000,00	1.860.000,00	1.860.000,00
Румуни	2.330.000,00	2.330.000,00	2.330.000,00	2.330.000,00	2.330.000,00
Руси	50.000,00	50.000,00	40.000,00	44.000,00	
Русини	1.480.000,00	1.200.000,00	1.200.000,00	1.200.000,00	1.200.000,00
Словаци	3.130.000,00	3.160.000,00	3.130.000,00	3.130.000,00	3.130.000,00
Словенци	110.000,00	75.000,00	230.000,00	216.000,00	200.000,00
Украјинци	424.000,00	424.000,00	424.000,00	424.000,00	424.000,00
Хрвати	3.130.000,00	3.130.000,00	3.130.000,00	3.130.000,00	3.130.000,00
Црногорци	270.000,00	270.000,00	200.000,00	250.000,00	265.000,00
Чеси	130.000,00	130.000,00	130.000,00	130.000,00	130.000,00
Мултикултурални	955.000,00	950.000,00	680.000,00	850.000,00	845.000,00

⁴ Износ се односи на наведених 12 ЈЛС, а још пет ЈЛС (Бачка Топола, Вршац, Ковин, Кула и Суботица) издвојило је средства збирно за више националних савета.

⁵ Износ се односи на наведену ЈЛС, а још две ЈЛС (Вршац и Ковин) издвојиле су средства збирно за више националних савета.

⁶ Износ се односи на наведену ЈЛС, а још три ЈЛС (Бачка Топола, Кула и Шид) издвојиле су средства збирно за више националних савета.

⁷ Износ се односи на наведене две ЈЛС, а још две ЈЛС (Бачка Топола и Шид) издвојила је средства збирно за више националних савета

⁸ Износ се односи на шест ЈЛС (Бачка Топола, Вршац, Ковин, Кула, Суботица и Шид) у којима су средства дата збирно за националне савете мађарске, немачке, румунске, русинске, словачке, украјинске и хрватске националне мањине.

пројекти					
----------	--	--	--	--	--

Средства за удружења и организације националних мањина у АП Војводини, додељује се и путем Конкурса за дотације организацијама етничких заједница у АП Војводини, који се расписује најмање једном годишње. Право да учествују на конкурсима имају искључиво регистрована правна лица – организације и удружења припадника националних мањина са седиштем на територији Аутономне Покрајине Војводине, чија се делатност заснива на очувању и неговању националног и културног идентитета или чија се делатност заснива на очувању и унапређењу међунационалне толеранције.

Према истраживању уређеном за потребе израде **Националне стратегије за стварање подстицајног окружења за развој цивилног друштва**, у периоду од 2009. – 2014. године укупно је регистровано 26.042 организација цивилног друштва које су регистроване у Агенцији за привредне регистре, од чега 25.416 удружења и 626 фондација и задужбина. закључно са 09.10.2015. године у Регистар удружења који води Агенција за привредне регистре уписано је укупно 26.198 удружења, док је у Регистар страних удружења уписано 54 представништава страних удружења. Организације цивилног друштва се баве и делују у различитим сегментима друштвеног живота као што су између осталог и борба против дискриминације, пружање услуга социјалне и здравствене заштите, развој културе, развој омладине и спорта, заштита и толеранција према осетљивим друштвеним групама.

Избори за националне савете националних мањина

На изборима за националне савете националних мањина који су одржани 26. октобра 2014. године 171.799 припадника 17 националних мањина⁹ (албанске, ашкалијске, бошњачке, бугарске, буњевачке, влашке, грчке, египатске, мађарске, немачке, ромске, румунске, русинске, словачке, словеначке, украјинске и чешке националне мањине) уписаних у посебне бирачке спискове гласало је за чланове савета. Чланови националних савета македонске, хрватске и црногорске националне мањине бирани су на електорским скупштинама.

	Број бирача уписаних у Посебан бирачки списак	Број бирачких места	Укупан број бирача који су гласали	Укупан број листа	Укупан број мандата
Албанци	35.395	100	14.108	5	15
Ашкалије	1.746	52	582	4	15
Бошњаци	99.259	267	35.638	2	35
Бугари	14.908	143	9.870	4	19
Буњевци	8.634	177	3.246	9	19
Власи	27.763	104	8.902	4	23
Грци	2.363	115	1.528	5	15
Египћани	1.865	494	494	3	15
Мађари	137.111	392	55.673	4	35
Немци	2.491	225	1.191	4	15

⁹ На изборима за националне савете националних мањина, који су одржани 2010. гласало је 237.792 припадника 16 националних мањина уписаних у посебне бирачке спискове. Три националне мањине изабрали су свој национални савет путем електорске скупштине.

Роми	61.755	520	17.523	10	35
Румуни	17.858	181	7.432	7	23
Русини	8.270	155	3.317	7	18
Словаци	31.196	160	9.682	5	28
Словенци	1.741	125	713	2	15
Украјинци	2.818	97	1.251	5	15
Чеси	1.271	51	649	2	15

Извор: Републичка изборна комисија

	Број верификованих електора	Број присутних електора	Број важећих гласачких листића
Македонци	84	84	83
Хрвати	132	132	130
Црногорци	97	90	89

Извор: Републичка изборна комисија

На електорској скупштини **македонске национане мањине** кандодиване су две изборне листе које су добиле укупно 23 мандата, на електорској скупштини **хрватске национане мањине** кандодиване су две изборне листе, које су добиле укупно 29 мандата и на електорској скупштини **црногорске национале мањине** кандодиване су такође две изборне листе које су добиле укупно 23 мандата.

Подршка црквама и верским заједницама

	2012.	2013.	2014.
Римокатоличка црква	25.630.000,00	25.630.000,00	24.029.000,00
Епархија Румунске православне цркве „Дакија Феликс“	570.000,00	1.700.000,00	1.400.000,00
Реформатско хришћанска црква	400.000,00	135.000,00	1.3000.000,00
Словачка евангеличка црква а.в.	1.300.000,00	1.300.000,00	1.600.000,00
Исламска заједница Србије	19.164.799,00	14.585.000,00	16.422.000,00
Исламска заједница у Србији	11.217.000,00	10.677.000,00	12.650.000,00
Јеврејска заједница	3.625.000,00	2.090.000,00	2.080.000,00
Укупно	61.906.799,00	56.117.000,00	59.481.000,00

Држава подржава програме којима помаже цркве и верске заједнице у области: културне и научне делатности, заштите сакралног наслеђа и културних добара, информативне и издавачке делатности, градитељства, верског школства и образовања, социјалних права свештеника, односно верских службеника (врши уплата доприноса за пензијско-инвалидско и здравствено осигурање за преко 2000 свештеника и верских службеника свих регистрованих црква и верских заједница).

Финансирање црква и верских заједница из буџета АП Војводине					
	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.
Римокатоличка црква	8.812.000,00	6.917.000,00	6.992.000,00	6.776.000,00	6.796.000

Румунска православна црква	720.000,00	700.000,00	623.000,00	623.000,00	625.000
Реформатско хришћанска црква	455.000,00	525.000,00	546.000,00	546.000,00	548.000
Грко-католичка црква	590.000,00	700.000,00	468.000,00	468.000,00	469.000
Евангеличка хришћанска црква а.в.	390.000,00	450.000,00	468.000,00	468.000,00	469.000
Словачка евангеличка црква а.в.	850.000,00	840.000,00	874.000,00	874.000,00	877.000
Исламска заједница	260.000,00	300.000,00	310.000,00	312.000,00	313.000
Јеврејска заједница	1.620.000,00	450.000,00	468.000,00	468.000,00	469.000

Извор: Покрајински секретаријат за образовање, прописе, управу и националне мањине-националне заједнице

Највећи део средстава црквама и верским заједницама додељује се путем Конкурса за доделу средстава црквама и верским заједницама које делују на територији Аутономне покрајине Војводине, који се расписује најмање једном годишње. Одређени проценат средстава који се не утроши путем Конкурса, користи се за финансирање ванредних и непредвиђених захтева црква и верских заједница.

Министарство унутрашњих послова наставило је са реализацијом пројекта *Рад полиције са маргинализованим, мањинским и социјално рањивим групама*, који је усмерен првенствено на обуку полицијских службеника о правима припадника наведених група и предузимању активности које ће допринети да се полицијски рад прилагоди безбедносним потребама ових група. На подручју Полицијске управе у Сомбору, конкретна сарадња са представницима мањинских, маргинализованих и социјално рањивих група огледала се у комуникацији са Удружењем грађана „Еурека”, које је оформила женска ромска невладина организација, а која се бави социјализацијом маргинализованих друштвених слојева. На подручју Полицијске управе у Новом Пазару, у 2012. години одржан је једнодневни семинар на тему *Уставна заштита људских и мањинских права*, којем су присуствовала 33 полицијска службеника. Посебна пажња била је усмерена на сарадњу са припадницима ромске националне мањине.

Током 2011. у оквиру заједничког пројекта Министарств аунутрашњих послова и Републике Мађарске, у Новом Саду и Суботици завршен је шестомесечни курс мађарског језика у склопу програма учења језика националних мањина на подручју Аутономне покрајине Војводине. Обуку мађарског језика похађало је 40 полицијских службеника из полицијских управа у Новом Саду и Суботици и Регионалног центра граничне полиције према Републици Мађарској.

Полицијски службеници Полицијске управе за Град Београд остварили су сарадњу и контакт са лидерима и припадницима Рома као и њиховим удружењима „Демократско удружење Рома”, „Дечији ромски центар” и др. На подручју Полицијске управе у Прокупљу одржан је округли сто у организацији Удружења Рома на тему „Млади за и против”. На подручју Полицијске управе у Лесковцу, у просторијама сале Градског већа одржан је састанак припадника полиције са представницима ромске националне мањине о актуелним безбедносним проблемима у срединама где живе

Роми. На састанку су изнети ставови да је сарадња полиције и ромске полулације на задовољавајућем нивоу и дат предлог да се у рад Савета за безбедност града Лесковца укључи и представник ромске националности. Уз подршку Мисије ОЕБС-а, МУП је током 2012. године и 2013. године реализовао више локалних мини пројеката који су имали за циљ превенцију дискриминације мањинских заједница.

Ангажовање **Центра за основну полицијску обуку Сремска Каменица** на интеграцији припадница и припадника националних мањина у полицији и Министарству унутрашњих послова, одвија се, како на сопствену иницијативу тако и на иницијативу, у организацији или уз подршку Министарств аунутрашњих послова, Канцеларије за људска и мањинска права, осталих државних органа, образовних институција, невладиних или међународних организација, органа локалних власти – и може се груписати у неколико области:

- Промовисање професије полицајац, Министарство унутрашњих послова и Центар за основну полицијску обуку, информисање о обуци, активностима Центра, условима за пријем и објављеним конкурсима путем различитих медија:
  - Мултијезичка информативна кампања од самог оснивања ЦОПО-а, 2007. поводом првог конкурса за упис полазника на обуку (брошуре, постери, конкурсни огласи). Информативни материјал штампан је на девет језика, најзаступљенијих националних мањина (албански, бугарски, мађарски, ромски, румунски, русински, словачки украјински и хрватски).
  - Путем електронских медија – сајта ЦОПО-а www.copo.edu.rs и странице на друштвеној мрежи Фејсбук.
  - Аудио- и видео-промотивни материјали: За кампању поводом конкурса 2008. снимљени су радио-оглас на језицима националних мањина и промотивни филм. У оквиру пројекта „Подршка већем укључивању националних мањина у полицијску службу“, започетом у 2012. години завршеном у 2013. године, снимљен је 30-минутни документарни информативно-промотивни филм „Школа отворених врата“ о укључивању мањина у полицијску службу (са енлеским/албанским титлом) – приказаном 2013. године на РТС 2 у оквиру серијала „Грађанин“ који је посвећен животу националних мањина у Србији као и промотивни 8-минутни филм о Центру за основну полицијску обуку, опште намене.
- Могућност полагања дела пријемног испита за упис на основну полицијску обуку- психо-тест и тест опште информисаности на језицима националних мањина – Та два теста су преведена на 8 језика националних мањина (албански, мађарски, ромски, румунски, русински, словачки, украјински и хрватски). Са жељом да се ублаже отежавајући фактори и свим кандидатима у селекцији обезбеде максимално равноправни загарантовани услови, кандидатима из редова националних мањина омогућено је да на свом матерњем језику полажу психо-тест и тест опште информисаности. Та два теста су преведена на осам језика најзаступљенијих мањинских националних заједница (албански, мађарски, словачки, ромски, румунски, русински, украјински и хрватски). Тестирање кандидата на рачунарима и комплетна аутоматска обрада података омогућава објективнији, бржи и квалитетнији одабир кандидата за основну полицијску обуку.
- Промотивне трибине Центра за основну полицијску обуку у срединама где су у већем броју присутни припадници националних мањинских заједница:

- У фебруару 2013. године реализоване су трибине у Бујановцу, Врању, Сурдулици и Владичином Хану. У јуну 2013. године трибине су одржане у Сремској Митровици, Сомбору, Суботици, Кикинди, Панчеву, Зрењанину и Бору. Поред Мисије ОЕБС-а, подршку у реализацији трибина пружиле су и наведене полицијске управе.
- У марту 201. године представници Центра за основну полицијску обуку у сарадњи са Мисијом ОЕБС-а и Бироом за међународну сарадњу и европске интеграције МУП-а, као и овлашћеним представником Рома, реализовали су промотивне трибине за упис потенцијалних кандидата Рома у Центар за основну полицијску обуку. Трибине су реализоване у присуству локалних медија у Суботици (25 кандидата), у Бујановцу (25 кандидата), у Прешеву (32 кандидата), у Сремској Митровици (50 кандидата), у Полицијској управи за Град Београд (око 150 кандидата), у Ужицу (око 120 кандидата), у Ваљеву (93 кандидата), у Бору (43 кандидата), у Кладову (52 кандидата), у Пожаревцу (211 кандидат) у Кикинди (око 150 кандидата). У реализацији трибина подршку су пружиле и наведене полицијске управе.
Циљ и задаци ових активности су упознавање потенцијалних апликаната са одликама и захтевима професије, информисање о Центру за основну полицијску обуку, трајању и карактеристикама обуке, упознавање са условима конкурса и детаљно информисање о селекционој процедури (трајању, сегментима селекције, могућностима припреме за пријемни испит). Посебан акценат стављен је на охрабривање Рома, Албанаца, Румуна, Мађара и жена да конкуришу за пријем у Центар за основну полицијску обуку.
- Промотивно-припремне радионице Центра за основну полицијску обуку чији је циљ боља припрема потенцијалних кандидата за пријемни испит (психо-тест, тест опште информисаности и српски језик) – Евалуацијом селекције прве и друге класе полазника ЦОПО-а, констатовано је да кандидати из већине средина у којима је присутан већи број припадника мањинских националних заједница, остварују релативно нижу пролазност на квалификационом испиту у односу на просечна постигнућа и да иза таквог, пропорционално нижег постигнућа, не стоје слабије развијене релевантне базичне способности, већ недостатак искуства у тест-ситуацијама, као и чињеница да се кандидати – припадници националних мањинских заједница већином школују на свом језику и да, нажалост, недовољно владају српским језиком. Центар за основну полицијску обуку је током протеклих година успоставио програм потпунијег информисања припадника националних мањина заинтересованих за упис у Центар за основну полицијску обуку у циљу обезбеђивања њихове веће пролазности током селекције кандидата.
  - Радионице су током новембра и децембра 2012. године реализоване у Прешеву и Бујановцу – уз подршку Мисије ОЕБС-а у Републици Србији.
  - Радионице су у марту 2015. реализоване у оквиру Пројекта Инклузија Ромкиња и Рома у сектор безбедности Р Србије чији је носилац Полицијска асоцијација „Европски полицајци ромске националности“ са седиштем у Београду. За Пројекат су преко Владе Републике Србије – Канцеларије за људска и мањинска права обезбеђена финансијска средства у износу од 600.000 динара. Реализовано је шест једнодневних промотивних радионица: у Центру за основну полицијску обуку (11. 3. 2015), Београду (18. 3. 2015. одине), Бору (23. 3. 2015. одине), Краљеву (24. 3. 2015. одине), Пироту (25.

3. 2015. године) и у Нишу (26. 3. 2015. године). У циљу информисања јавности и афирмисања Пројекта одржане су и две конференције за медије – једна на почетку реализације Пројекта у Београду и једна на крају реализације у Нишу.

- Учешће на сајмовима образовања:

- Центар за основну полицијску обуку је наставио традицију СШУП-а и већ годинама учествује на Сајму образовања „Путокази“ у Новом Саду који се последњих година одржава крајем фебруара и почетком марта.
- Берзе средњих школа (у срединама са већим бројем припадника националних мањина): Центар за основну полицијску обуку се у марту и априлу 2013. представио ученицима основних и средњих школа у Аутономној покрајини Војводини (Руменки, Кикинди и Суботици), а 2014. године у Кањижи, уз велико присуство припадника мањинских националних заједница. Ове манифестације су организоване у оквиру пројекта „Професионална оријентација у Србији – Берза средњих школа”.

- Дан отворених врата:

- Центар за основну полицијску обуку посећују потенцијални кандидати како би се лично упознали са условима за конкурисање, селекцијом кандидата, квалификационим испитом као и обуком и условима за живот и рад у Центар за основну полицијску обуку. Посебан акценат се ставља на посете припадника националних мањина из Аутономне покрајине Војводине (2009, 2012. и 2014. године), ромске националне заједнице (2009. године и 2011. године) и припадника албанске националне мањине из Прешева, Бујановца и Медвеђе (2011. и 2012. Године.).

- Часови српског језика за полазнике Центара за основну полицијску обуку из редова националних мањина како би им се омогућило да лакше прате обуку у Центру: С обзиром да је уочено да је појединим полазницима албанске и мађарске националности због недовољног познавања српског језика било тешко да прате обуку, за њих се организује настава српског језика.

- Регионалне конференције/састанци у контексту предмета овог извештаја:

- Центар за основну полицијску обуку је уз подршку Одељења за демократизацију Мисије ОЕБС у Републици Србији, организовао међународну конференцију „Интеграција припадника мањинских националних заједница у полицијску службу” – одржана је у Центар за основну полицијску обуку од 27. до 29. маја 2013. године;
- Представници Центра за основну полицијску обуку су учесвовали на међународној конференцији „Имплементација програма у области људске димензије“ („Human Dimension Implementation Meeting“) у Варшави од 28. до 30. 9. 2014. године.;
- Представници Центра за основну полицијску обуку су учесвовали на регионалној конференцији "Међуресорна сарадња и кривично гоњење злочина из мржње у Југоисточној Европи", Београд, 03. 12. 2014. године, у организацији Владе Републике Србије – Канцеларије за људска и мањинска права, ОЕБС-а и ОДХИР-а.
- Представници Центар за основну полицијску обуку су учесвовали на другом координационом састанку представника надлежних државних органа у циљу успостављање будућег механизма борбе против злочина из мржње у

- Републици Србији, Врдник, 10. и 11.март.2014. године. Канцеларија за људска и мањинска права Владе Републике Србије уз помоћ Мисије ОЕБС.
- Представници Центра за основну полицијску обуку су учесовали на трећем координационом састанку представника надлежних државних органа у циљу успостављање будућег механизма борбе против злочина из мржње у Републици Србији, Аранђеловац, 25. и 26. новембар 2014.године Канцеларија за људска и мањинска права Владе Републике Србије уз подршку Мисије ОЕБС-а у Србији;
  - Представници Центра за основну полицијску обуку су учесовали на Округлом столу „Поступање са лицима лишеним слободе и превенција тортуре“ одржан у Скупштини Аутономне покрајине Војводине, Нови Сад, 18.03.2014. године.);
  - Представници Центра за основну полицијску обуку су учесовали на Презентацији истраживања односа припадника криминалистичке полиције према дискриминацији –Спровођење антидискриминационих политика МУП-а, (КПА Земун, 19. 6. 2014. године).
  - Едукација запослених у Центра за основну полицијску обуку у контексту предмета овог извештаја:
    - Организован је регионални семинар Укључивање националних мањина у полицијску службу;
    - Семинар „Родно осетљиво поступање у случајевима родно заснованог и сексуалног насиља над женама“ (Нови Сад, 20-21.02.2014.године);
    - Семинар „Обука полицијских службеника за спровођење антидискриминационих политика“ (реализован у Центру за основну полицијску обуку, 19–21.03.2014. године);
    - „Обука полицијских службеника за спровођење антидискриминационих политика“, (19–21.03.2014. године.);
    - Семинар „Полицијска професија, етика и полицијска субкултура“ (Београд, у 2 термина 14.03. и 24.4.2014. године);
    - Интеграција мањинских националних заједница у полицијску службу (у Центру за основну полицијску обуку, 27–29.05.2014. године уз подршку ОЕБС-а);
    - Семинар „Стандарди у области људских права у полицијској обуци“, у организацији ТАИЕХ Одељења Генералног директората Европске комисије за проширење и европску суседску политику – 2 представника (Брисел, од 2. до 3. јула 2014. Године.);
    - Обука за обављање информативних разговора по РЕАСЕ моделу, у организацији Мисије ОЕБС у Р Србији и Националног шведског полицијског одбора, – укупно четворо представника Центар за основну полицијску обуку, (Ковачица, два термина: од 03. - 06.11. 2014. године и од 18 - 21.11.2014. године.);
    - Напредни семинар из области родне равноправности и недискриминације – децембар 2014.
  - Унапређење НПП-а и обуке у Центар за основну полицијску обуку у контексту предмета овог извештаја:
    - На платформи за е-учење „Moodle“, на поддомену Центра за основну полицијску обуку, ажурирани су 2014. године садржаји и вршена тестирања полазника у оквиру модула Полиција у локалној заједници и људска права и

- полицијска етика, као и из предмета Вештина комуникације који су у вези са наведеном темом;
- Током априла 2014. године у оквиру модула Људска права и полицијска етика 237 полазника 11. класе одговорило је на питања електронске анкете о дискриминацији која је постављена на платформи за е-учење „Moodle“, на поддомену Центра;
  - Пројекат „Родна перспектива људске безбедности“ који у партнерству реализују Аутономни женски центар, АСТРА и Жене у црном, а уз подршку Амбасаде САД-а у Београду – у радној групи за праћење и координацију активности у случајевима насиља у породици, током 2014. године, укључена је и једна представница Центра. У оквиру Пројекта креиране су смернице намењене полицијским службеницима који поступају у случајевима насиља над женама. Документ представља допринос напорима и активностима које предузима Министарство унутрашњих послова за доношење и примену Посебног протокола за поступање полицијских службеника у случајевима насиља над женама у породици и партнерским односима;
  - Полазници 10. и 11. класе су 2013/14. године током основне полицијске обуке из модула „Рад полиције у заједници“ и тематске области „Поштовање равноправности“ посебну пажњу посветили наставној јединици Равноправност – рад полиције у мултиетничкој и мултикултуралној средини. Из предмета Полицијска етика у оквиру дела посвећеном људским правима обрађене су и наставне јединице уско везане за тему којом се бави Конвенција, а то су ПЕ1.1: Појам људских права, ПЕ1.2: Гарантовање људских права и основних слобода човека, механизми заштите и улога полиције у заштити и поштовању људских права и ПЕ1.3: Ограничење људских и мањинских права;
  - По предлогу новог НПП-а из 2015. године, а у складу са Међународном конвенцијом о укидању свих облика расне дискриминације уведене су нове наставне јединице у предмет Полицијска етика-људска права. То су наставне јединице ПЕ1.9 :Забрана мучења – тортуре (Нарочита пажња се обраћа на ситуације где постоји највећа вероватноћа и опасност да ће се прибећи мучењу и сличним поступцима. Нпр. први сати и дани лишења слободе (предистражни поступак), док се лице лишено слободе налази у надлежности полиције.) и ПЕ1.10: Полна и родна равноправност;
  - По предлогу новог НПП-а из 2015, у предмет Вештина комуникације, 2015. уведена је наставна јединица ВК 8.4 Језичка нетолеранција и дискриминација;
  - По предлогу новог НПП-а из 2015. године, наставна тема Посебна околност за одмеравање казне за кривично дело учињено из мржње Чл 54а КЗ РС се обрађује у наставној јединици 1.9 која се односи на казне из предмета кривично и кривичнопроцесно право;
  - По предлогу новог НПП-а из 2015. године, у оквиру модула полицијска овлашћења у делу који се односи на тражење обавештења уведен је РЕАСЕ модел у којем је стављен акценат на недискриминацију и толеранцију полицијских службеника у комуникацији са грађанима.
- Реализација другог дела обуке за интервентне патроле (1–6. класа) из модула Ментално-тактичка обука, на основу Програма обуке за интервентне патроле и Плана реализације обуке за интервентне патроле, у организацији Управе за стручно образовање, оспособљавање, усавршавање и науку и Управе полиције у

седишту Министарства. Приликом обуке посебан акценат се ставља на поштовање људских права. Први део обуке се реализује у НЦ у Кули, а други део обуке у Центру за основну полицијску обуку. Полазници обуке су током 2014. године, били полицијски службеници из следећих ОЈ: Полицијске управе за Град Београд (четири полазника), Полицијске управе у Новом Саду (четири полазника), Полицијске управе у Зрењанину (два полазника), Полицијске управе у Кикинди (два полазника), Полицијске управе у Панчеву (два полазника), Полицијске управе у Сомбору (два полазника), Полицијске управе у Сремској Митровици (два полазника) и ПУ у Суботици (два полазника), Полицијске управе у Бору (20 полазника), Полицијске управе у Зајечару (20 полазника), Полицијске управе у Пироту (20 полазника), Полицијске управе у Прокупљу (20 полазника), Полицијске управе у Сомбору (20 полазника), Полицијске управе у Суботици (20 полазника) и Полицијске управе у Чачку (20 полазника). Извођачи обуке су тренери и котренери Центра за основну полицијску обуку и један полицијски службеник ПИ СДИ, Полицијске управе Нови Сад.

Наведеним промотивно-информативним активностима Центра за основну полицијску обуку значајно се допринело развијању позитивне слике о полицији унутар заједнице – посебно међу припадницима мањинских националних заједница, као и бољој информисаности о раду Центра за основну полицијску обуку, условима за упис и селекцији кандидата. То потврђује и одзив кандидата, а посебно припадника националних мањина у полицијским управама у Републици Србији у којима су у већем броју заступљени припадници националних мањина (у ПУ у Новом Саду, ПУ у Новом Пазару и ПУ у Пријеполу на конкурс у 2012). Исти тренд се наставио и на конкурсима објављеним у марту 2014.

Активностима у оквиру унапређења НПП-а, обуке полазника основне полицијске обуке у ЦОПО-у у Сремској Каменици као и током праксе полазника у ПУ, активностима у области едукације запослених у Центру за основну полицијску обуку као и својим учешћем у едукацији запослених у МУП-у – Центар за основну полицијску обуку настоји допринесе унапређењу рада запослених у Министарству унутрашњих послова и квалитетнијем извршавању задатака полиције.

Координационо тело Владе Републике Србије за општине Прешево, Бујановац и Медвеђа

Буџет Координационог тела за за општине Прешево, Бујановац и Медвеђа у 2014. години износи 434.514.000,00 РСД. За програме унапређења социјалних услова који укључују помоћ осетљивим категоријама становништва и интервенције из области образовања (ученичке стипендије, стипендије за студирање, куповину школског пробора за ученике првих разреда основне школе) у износу од 43.750.000,00 РСД. У инфраструктурне пројекте је инвестирано 2011. године– 232.855.683,00 РСД; 2012. године– 222.080.840,33 РСД; 2013. године– 224.630.000,00 РСД; 2014. године– 246.602.000,00 РСД.

На основу Програма мера о распореду и коришћењу средстава за субвенције привредним субјектима у приватном власништву у општинама Прешево, Бујановац и Медвеђа, Служба Координационог тела од 2012. расписује конкурс за доделу бесповратних средстава за субвенције за мала и средња привредна друштва, предузетнике и пољопривредне задруге На конкурс у 2014. је додељено укупно 49.756.286,30 РСД за подстицај и развој 20 предузећа из три општине. Од почетка реализације програма којим се подстиче привредни развој и

запошљавање, уложено је 149.338.418,10 РСД у 57 предузећа са пројекцијом од преко 150 нових радних места за период од три године.

Служба Координационог тела за општине Прешево, Бујановац и Медвеђа сваке године додељује средства за пројекте и иницијативе цивилног друштва у циљу промоције међуетничке сарадње, подстицања омладинског активизма, побољшања услова живота лица са посебним потребама и решавања других питања важних за грађане три општине.

Служба Координационог тела за општине Прешево, Бујановац и Медвеђа је у 2011. расписала три конкурса за доделу средстава за пројекте цивилног друштва и одобрила 13.723.027,00 РСД и подржала 28 пројеката удружења. У партнерству са *ПБИЛД* програмом Уједињених нација, организована је прве недеље јуна 2011. четвородневна обука за представнике невладиних организација са подручја Прешева, Медвеђе и Бујановца. Фокус је био на организацијама чији се пројекти баве решавањем и адресирањем питања младих. У 2012. расписана су три конкурса за доделу средстава за пројекте цивилног друштва и подршку медијима, одобрено је 7.789.880,00 РСД и подржано је 22 пројекта. У 2013. години одобрено је 698.500,00 РСД и подржана су два пројекта. Удружења су, уз помоћ средстава која су добила на конкурс, организовала позоришне представе и радионице, обуке новинара, студијске посете и бројне друге активности које су унапредиле квалитет живота у Прешеву, Бујановцу и Медвеђи.

Такође, путем конкурса финансирани су пројекти којима је унапређен развој образовања на југу Србије. Средства од 797.500,00 РСД добиле су две организације из Бујановца. 279 ученика од петог до осмог разреда основне школе *Бранко Радичевић* у Бујановцу, претежно ромске националности, добило је бесплатне уџбенике. Око 200 припадника ромске националне мањине, ученика средњих и основних школа у Бујановцу и Прешеву прошло је обуку и уписало жељене средње школе и факултете. Један од полазника обуке уписао је факултет у Новом Саду и постао стипендиста Службе Координационог тела.

Програм европског партнерства са општинама – ЕУ ПРОГРЕС, је развојни програм који је подржавала ЕУ и Влада Швајцарске у вредности од 18,1 милион евра за период 2010 - 2013. године са циљем да се допринесе јачању стабилности и друштвено-економског развоја 25 општина у јужној и југозападној Србији. Програм промовише партиципативно, одговорно и транспарентно управљање кроз остваривање партнерстава између грађанског друштва и институција локалне управе, оснивање саветодавних служби за грађане, подршку локалној самоуправи у виду организовања јавних слушања у току припреме буџета, пренос информација и средстава општинама и унапређење етничке и родне равноправности у процесу доношења одлука.

Подршка у области културе

Финансирање активности припадника националних мањина у области културе одвија се из више јавних извора. У складу с Законом о култури, поред финансирања или суфинансирања културних програма установа чији су оснивачи Република Србија, аутономна покрајина, односно јединица локалне самоуправе из буџета оснивача, путем годишњих конкурса врши се и финансирање или суфинансирање пројеката у култури, као и пројеката уметничких, односно стручних и научних истраживања у култури, на свим нивоима власти. Основни носиоци финансирања културне делатности су Министарство културе и информисања, Покрајински секретаријат за културу и јавно информисање, као и локалне самоуправе.

I. Финансијска подршка из републичког буџета

Министарство културе и информисања приликом расподеле јавних средстава из републичког буџета посебно издваја средства за пројекте у области културне делатности националних мањина. Пројекте приспеле на расписани конкурс разматра стручна комисија, која у свом саставу има и представнике националних мањина. Кроз давање мишљења о тим пројектима, у поступак одлучивања укључени су и национални савети националних мањина. Осим суфинансирања пројеката у области културних делатности националних мањина, Министарство културе и информисања на основу расписаног конкурса суфинансира пројекте, између осталог, из области драмских уметности, књижевности (манифестације и награде) и аудиовизуелног стваралаштва (филмски фестивали, манифестације, радионице и колоније), изворног народног и аматерског стваралаштва, научноистраживачке и едукативне делатности у култури. Право учешћа на конкурсима имају установе, удружења и друга правна и физичка лица, што укључује и припаднике националних мањина.

Суфинансирање пројеката у области културне делатности националних мањина из буџета Републике Србије					
	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.
Албанци	500.000,00	500.000,00	500.000,00	500.000,00	500.000,00
Бошњаци	1.800.000,00	1.800.000,00	1.800.000,00	1.550.000,00	1.340.000,00
Бугари	815.000,00	550.000,00	550.000,00	700.000,00	540.000,00
Буњевци	300.000,00	200.000,00	200.000,00	200.000,00	500.000,00
Власи	210.000,00	250.000,00	250.000,00	250.000,00	400.000,00
Грци	50.000,00	50.000,00	50.000,00	50.000,00	100.000,00
Јевреји	200.000,00	100.000,00	100.000,00	175.000,00	250.000,00
Мађари	960.000,00	1.050.000,00	1.050.000,00	1.200.000,00	2.040.000,00
Македонци	315.000,00	250.000,00	250.000,00	300.000,00	550.000,00
Роми	1.010.000,00	1.250.000,00	1.250.000,00	1.050.000,00	2.255.000,00
Румуни	305.000,00	250.000,00	250.000,00	260.000,00	500.000,00
Русини	-	200.000,00	200.000,00	300.000,00	450.000,00
Словаци	630.000,00	550.000,00	550.000,00	500.000,00	1.080.000,00
Украјинци	-	100.000,00	100.000,00	100.000,00	150.000,00
Хрвати	570.000,00	500.000,00	500.000,00	600.000,00	1.130.000,00
Цинцари	50.000,00	-	-	-	-
Чеси	50.000,00	150.000,00	-	125.000,00	100.000,00
Мултикулт	200.000,00	250.000,00	350.000,00	340.000,00	1.150.000,00
Укупно	7.965.000,00	8.000.000,00	7.950.000,00	8.200.000,00	13.035.000,00

Извор: Министарство културе и информисања

Из републичког буџета суфинансирани су трошкови гостовања у земљи и иностранству позоришта *Suno e Romengo teatar - Позориште Ромски сан* у Новим Карловцима, које изводи представе на ромском језику. У 2010. и 2011. за те намене издвојено је 3.740.000,00 РСД.

Финансијска подршка мултикултуралним пројектима у оквиру конкурса у области културне делатности националних мањина			
2010.	Културно-уметничке манифестације	1	200.000,00
2011.	Културно-уметничке манифестације	3	250.000,00
2012.	Културно-уметничке манифестације	3	350.000,00
2013.	Књижевне манифестације	1	150.000,00

	Културно-уметничке манифестације	3	190.000,00
2014.	Културно-уметничке манифестације	6	1.150.000,00

Извор: <http://kultura.gov.rs/cyr/konkursi>

Министарство културе и информисања расписује и посебан **конкурс за откуп публикација за потребе јавних библиотека**. Конкурсна комисија прави ширу листу подржаних књижевних дела, уз претходно прибављено мишљење националних савета националних мањина, а затим са ове листе саме библиотеке бирају наслове који су за њих приоритетни. На овај начин помаже се, не само библиотекама, већ и издавачким кућама и ауторима. Тако је на основу конкурса који је расписан 2014. године за публикације објављене 2013. године од стране 14 издавача издвојено 481.367 РСД.

Издавач	Конкурс расписан 2011. године за публикације објављене 2010.	Конкурс расписан 2012. године за публикације објављене 2011.	Конкурс расписан 2013. године за публикације објављене 2012.	Конкурс расписан 2014. године за публикације објављене 2013.
Арка (Смедерево)	140.720,00	78.220,00	23.520,00	34.080,00
Завод за културу војвођанских Мађара – Vajdasági Magyar Művelődési Intézet (Сента)	94.230,00			86.720,00
Életjel Könyvek (Суботица)				48.320,00
Zetna (Сента)				45.690,00
Јеврејска општина Земун (Београд)	34.554,60			
Либертатеа (Панчево)	44.998,20	31.671,00		
Руске слово, Новинско-издавачка установа (Нови Сад)	22.356,00	24.840,00	6.680,00	6.000,00
Словачки издавачки центар (Бачки Петровац)	13.895,00			27.281,00
Завод за културу војвођанских Словака				31.700,00
Историјски архив Сента				13.760,00
Матица Словачка				14.360,00
Завод за културу војвођанских Хрвата				9.920,00
Хрватска ријеч, Новинско издавачка установа (Суботица)	21.276,00	13.203,00	16.500,00	11.800,00
Центар за бошњачке студије (Гутин)	72.410,00			
Форум, Издавачки завод (Нови Сад)		64.781,10		96.152,40
Новинско издавачка установа „Македонски		35.977,50		

информативни и издавачи центар“ д.о.о. (Панчево)				
Rrominterpress			76.500,00	
Rrom produkcija				12.384,00
Филолошки факултет, Београд (Курикуларни оквир за учење ромског језика)				43.200,00

Извор: <http://kultura.gov.rs/cyr/konkursi>

Заштита, очување и презентације нематеријалног културног наслеђа

Имајући у виду да културно наслеђе и његова слојевитост чине важан део савременог идентитета локалних заједница које га баштине и да оно игра важну улогу и у неговању културне разноликости, развоју интеркултурног дијалога и заштити културног наслеђа националних мањина, Министарство културе је, уз пуно уважавање принципа истакнутих у Конвенцији УНЕСКО о заштити разноликости културних израза, у протеклом периоду посветило пажњу овом аспекту културног наслеђа. У периоду од **2010-2014**, Министарство културе суфинансирало је пројекте у области културног наслеђа¹⁰ који подстичу мултикултуралност, као и пројекте националних мањина из области културног наслеђа. Због великог броја пројеката дати су само неки од њих.

Корисник	Пројекат	Одобрена средства
Подстицање мултикултуралности		
Етнографски институт САНУ	Нематеријално културно наслеђе у мултиетничким заједницама Баната 1. фаза	461.000,00
Библиотека „Вељко Петровић“, Бачка Паланка	„Ми повезујемо људе“, промоција мултикултуралности у општини Бачка Паланка	400.000,00
Друштво архивских радника Војводине	Приручни вишејезични речник за архивисте	100.000,00
Београдска надбискупија	Обнова кипа Богородице на небо узнесене	310.000,00
Културно просветни центар“Јован Шербановић“ Жагубица	Очување колоритне баштине Срба, Влаха и Рома	600.000,00
Фонд Међународни етно центар Бабка Ковачица	Конференција „ Усмена традиција националних мањина као део нематеријалног наслеђа Србије“.	880.000,00
Туристичка организација општине Медвеђа	Етнички и културни мозаик општине Медвеђа	150.000
Туристичка организација општине Медвеђа	Медвеђа- мозаик културне ризнице	400.000,00
Туристичка ораганизација општине Медвеђа	„Сачувано од заборава“ - допуњено издање публикација народних обичаја Срба, Албанаца и Рома у општини Медвеђа	305.000,00
Дом културе „Ослобођење“,	Дискретни шарм културе (заједничка	900.000,00

¹⁰ Пројекти из области културног наслеђа односе се на пројекте из области заштите, очувања и презентације: непокретног културног наслеђа, археолошког наслеђа, музејског наслеђа, архивске грађе, нематеријалног наслеђа, старе и ретке библиотечке грађе и из области библиотечко-информационе делатности.

Нови Пазар	традиција)– интензивирање културних активности у Новом Пазару	
Културни центар Нови Пазар	Нови Пазар, сусрет цивилизација	1.670.000
Удружење грађана Урбан ин	Културна баштина – залог за будућност	370,000
Мултимедијални центар у Тутину	Време је за културу – унапређење културног живота у Тутину	450.000,00
Мултимедијални центар Тутин	Наслеђе јуче, данас, сутра	1.850.000
Народна библиотека „Ејуп Мушовић“ Тутин	„Мултикултуралност у речи“	395.000,00
Албанска национална мањина		
Удружење за наслеђе и културно наслеђе, Прешево	Наше наслеђе, наш посао – ми знамо наше наслеђе, наше благо	50.000,00
Удружење за наслеђе и културно наслеђе, Прешево	Упознајмо и научимо наше наслеђе	100.000,00
Бошњачка национална мањина		
Народна библиотека „Доситеј Обрадовић“, Нови Пазар	Рукописна оставштина Назифа Шушевића (1860-1923)	220.000,00
Музеј Рас, Нови Пазар	Изложба традиционалних ношњи новопазарског краја	1.890.000
Културно добротворно друштво Гајрет	Мактуб (запис) тишине	585.000,00
ЈУ Мултимедијални центар	Мултимедијални центар за све	3.600.000,00
Културни центар Нови Пазар	„Наслеђе Санцака“	4.800.000,00
Удружење грађана Импулс Тутин	Омладински културни импулс	400.000,00
Културно добротворно друштво Гајрет	Радови на Бајракли џамији у Београду	2.900.000,00
Гајрет, Београд	1001 ноћ	120.000,00
Гајрет, Београд	Диван са пријатељима	120.000,00
Културно добротворно друштво „Гајрет“	Калиграфија лепа слова бескрајнога	300.000,00
Културно добротворно друштво „Гајрет“	Наши храмови наш аманет	310.000,00
Културно добротворно друштво „Гајрет“	Изложба исламске уметности	450.000,00
Културно добротворно друштво Гајрет	Библиотека Гајрет	150,000
Бошњачка заједница културе Препород	Архива традиције, историје и културе АТИК - објављивање загонетки и прикупљање грађе	400.000,00
Одбор исламске заједнице Тутин	Обнова џамије Ораше	1.900.000,00
Одбор исламске заједнице Тутин	„Вера и култура“	1.800.000,00
Одбор исламске заједнице Тутин	Вера и културно наслеђе	680,000
Установа културе Сјеница	Чувари сјеничке културне баштине и традиције	2.471,000
Одбор исламске заједнице Сјеница	Значај вере у очувању баштине	680,000
Одбор исламске заједнице Сјеница	Вера, култура, наслеђе	590,000

Мерхамет Санцака	Наслеђе за све	380.000
Ријасет исламске заједнице Србије	Исламска соба	1.000.000,00
Бугарска национална мањина		
Народна библиотека “Детко Петров” Димитровград	Чувари прошлости, дигитализација и презентација писаног културног блага Димитровграда	200.000,00
Буњевачка национална мањина		
КУД „Буњевка“ Суботица	Конференција „Усмено народно благо, обичаји и традиција бачких Буњеваца“	190.000,00
Јеврејска национална мањина		
Међуопштински завод за заштиту споменика културе Суботица	Реконструкција фасаде на згради синагоге у Суботици	6.800.000,00
Јеврејски историјски музеј Савеза јеврејских општина Србије	Зборник 10-студија архивска мемоарска грађа о Јеврејима Србије и бивше Југославије	200.000,00
Савез јеврејских општина Србије – Јеврејски историјски музеј	Заштита и истраживање архивске грађе Јеврејском историјског музеја у Београду	150.000,00
Савез јеврејски општина Србије и Јеврејски музеј	Дигитална обрада збирке микрофилмова	445.000,00
Међуопштински завод за заштиту споменика културе Суботица	Наставак конзерваторских радова на реконструкцији фасаде зграде Синагоге у Суботици (демонтажа и монтажа фасадних елемената)	1.000.000,00
Мађарска национална мањина		
Градски музеј Суботица	Презентација и афирмација нематеријалног културног наслеђа Мађара у Војводини	150.000,00
Културно уметничко друштво „Петефи Шандор“ Кањижа	Књиге и ми – Сеоске жене и деце	100.000,00
Библиотека „Јожеф Атила“ Кањижа	Дигитализација књижевног фонда	90.000,00
Мађарско-културно удружење „Петефи“	Фестивал мађарских народних обичаја и фолклора „Ђенђешбокрета“	180.000,00
Ромска национална мањина		
Roma Community Centar 8. април – за Музеј Ромске уметности	Материјална култура Рома у Србији – стална поставка	850.000,00
Музеј ромске културе	Обичајно право	1.000.000,00
Музеј ромске културе	Виртуелни музеј ромске културе	300.000,00
Музеј ромске културе	Обичајно право као елемент нематеријалне културе у ромској заједници	500.000,00
Удружење грађана Стари Звук, Ниш	Ромско музичко наслеђе	150.000,00
Удружење грађана „Ромска омладина данас – РОД“	Ромска библиотека у Срему	100.000,00
Истраживачи Роми	Ромска дечија поезија- прикупљење и систематизација грађе	100.000,00
Словачка национална мањина		

Фонд „Међународни етно-центар“ Бабка Ковачица	Обележавање светског дана матерњег језика проглашеног од стране УНЕСКО 21. фебруара 2010. (10. јубиларни)	180.000,00
Завод за културу Војвођанских Словака	Бурсовање	100.000,00
Матица Словака у Србији	Словачке народне свечаности	141.000,00
Хрватска национална мањина		
Хрватско културно Просвјетно друштво Томислав, Голубинци	Краткометражни филм – Сремачка хрватска свадба	75.000,00
Међуопштински завод Суботица	Конзерваторско рестаураторски радови на зидним сликама и декорацији у ентеријеру РКЦ Пресветог Тројства у Чоки	800.000,00
Завод за културу Војвођанских Хрвата	Барокно сликарство 18. столећа у римокатоличким црквама у Војводини	270.000,00
Културно просветна заједница Хрвата Шокадија Сонта	Шокачко народно рухо	100.000,00
Завод за културу војвођанских Хрвата	Барокно сликарство	308.000,00
Чешка национална мањина		
„Школа плус“ - Доситеј Обрадовић, Бела црква	Етнодијалектолошка истраживања и промоција културе Чеха на простору Србије	419.000,00

Извор: <http://www.kultura.gov.rs/cyr/konkursi>

Министарство културе и информисања расписује и **Конкурс за преводе дела домаћих аутора на стране језике**. На конкурс се пријављује велики број издавача из иностранства заинтересованих за превођење дела домаћих аутора, међу којима су и издавачи из земаља матице националних мањина које живе на територији Републике Србије. На тај начин припадницима националних мањина је омогућено да на свом језику имају приступ наведеним делима. Такође, Покрајински секретаријат за културу и јавно информисање расписује конкурс за суфинансирање издавачке делатности који обухвата, између осталог, и преводе значајних дела са српског језика и са страних језика на мањинске језике.

Суфинансирање одржавања културно-уметничких манифестација савременог и традиционалног стваралаштва припадника националних мањина

Суфинансирање културно-уметничких манифестација савременог и традиционалног стваралаштва припадника националних мањина у АП Војводини у периоду од 2010. до 2014.										
Национална мањина	2010.		2011.		2012.		2013.		2014.	
	Број прог.	Износ средстава	Број прог.	Износ средстава	Број прог.	Износ средстава	Број прог.	Износ средстава	Број прог.	Износ средстава
Ашкалије	1	30.000,00	-	-	1	30.000,00	-	-	-	-
Бугари	3	190.000,00	1	50.000,00	1	50.000,00	1	50.000,00	1	70.000,00
Буњевци	4	190.000,00	3	460.000,00	3	300.000,00	8	600.000,00	11	750.000,00
Грци	-	-	-	-	-	-	1	50.000,00	-	-
Јевреји	4	1.400.000,00	3	171.000,00	4	350.000,00	4	150.000,00	3	180.000,00
Мађари	57	4.946.000,00	30	3.439.000,00	21	1.680.000,00	107	7.200.000,00	111	9.665.000,00
Македонци	2	330.000,00	3	170.000,00	3	160.000,00	5	200.000,00	6	300.000,00
Немци	1	70.000,00	2	143.000,00	2	60.000,00	3	150.000,00	2	180.000,00
Роми	8	1.930.000,00	4	490.000,00	11	835.000,00	4	300.000,00	4	400.000,00
Румуни	11	1.010.000,00	13	1.670.000,00	14	1.620.000,00	22	1.200.000,00	20	1.600.000,00

Руси	-	-	1	30,000.00	1	30,000.00	1	50,000.00	-	-
Русини	9	955,000.00	4	1,050,000.00	6	730,000.00	13	1,050,000.00	13	1,500,000.00
Словаци	9	1,570,000.00	17	1,990,000.00	14	1,590,000.00	10	1,900,000.00	27	2,300,000.00
Словенци	-	-	-	-	-	-	2	50,000.00	2	80,000.00
Украјинци	1	300,000.00	3	270,000.00	3	510,000.00	5	250,000.00	5	300,000.00
Хрвати	7	2,420,000.00	9	3,300,000.00	7	1,070,000.00	30	1,220,000.00	33	1,900,000.00
Црногорци	-	-	-	-	2	120,000.00	1	50,000.00	2	130,000.00
Чеси	2	125,000.00	2	120,000.00	1	50,000.00	1	150,000.00	1	100,000.00
Шокци	-	-	-	-	-	-	-	-	1	50,000.00
Укупно	119	15,466,000.00	95	13,353,000.00	94	9,185,000.00	218	14,620,000.00	240	19,505,000.00

Извор: Покрајински секретаријат за културу и јавно информисање

Национални савети разматрају пријаве на расписани годишњи конкурс и у складу са сопствено одређеном културном политиком, предлажу Покрајинском секретаријату за културу и јавно информисање програме и пројекте који ће бити суфинансирани у текућој години, у складу са буџетским могућностима. У истом периоду, средствима из покрајинског буџета, у укупном износу од преко 72.000.000,00 РСД суфинансирано је одржавање укупно 766 програма културно-уметничких манифестација у области књижевног, ликовног, позоришног, музичког и музичко-сценског стваралаштва 19 националних мањина у Војводини. Највеће учешће по броју одржаних програма у овом периоду има мађарска национална мањина (326 програма), затим хрватска национална мањина (86 програма), румунска (80 програма) и словачка национална мањина (77 програма).

Подршка информисању на језицима националних мањина

Надлежни органи на свим нивоима власти дају подршку остваривању права припадника националних мањина на информисање на матерњем језику и обогаћивања медијских садржаја на мањинским језицима. Министарство културе и информисања финансијски је у извештајном периоду, подржавало те активности путем конкурса за суфинансирање пројеката/програма из области јавног информисања на језицима националних мањина, субвенција и путем доделе средстава појединачним пројектима. Покрајински секретаријат за културу и јавно информисање, на основу правилника и конкурса, додељивало је између осталог, средства и за финансирање издавања новина од покрајинског значаја, за суфинансирање пројеката подстицања јавног информисања, за техничко-технолошко унапређење јавних гласила и за унапређење професионалних стандарда јавног информисања. У процесу доношења одлука о додели буџетских средстава којима се подржавају медији и информисање на језицима националних мањина активни учесници су национални савети националних мањина који дају мишљења о пројектима учесника конкурса. Радио и телевизијске станице чији су оснивачи јединице локалне самоуправе финансирају се у целини или делимично из њихових буџета.

Суфинансирање пројеката/програма из области јавног информисања на језицима националних мањина из буџета Републике Србије					
	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.
Албански	625.779,00	3.620.532,00	285.000,00	470.000,00	1.943.000,00
Ашкалије	-	-	-	-	100.000,00
Босански	760.680,00	4.302.528,00	1.214.000,00	2.169.342,00	1.683.500,00
Бугарски	1.608.973,00	4.903.828,00	1.397.500,00	840.000,00	680.000,00

Буњевачки	-	-	422.000,00	160.000,00	300.000,00
Влашки	1.504.266,00	1.317.600,00	1.475.000,00	1.342.309,00	1.680.000,00
Горанци	-	-	-	-	180.000,00
Јевреји	-	516.333,00	224.000,00	176.000,00	230.000,00
Мађарски	3.236.735,00	1.963.640,00	2.466.058,00	3.475.080,00	4.806.500,00
Македонски	-	165.000,00	-	-	-
Немачки	-	-	224.000,00	-	-
Ромски	7.157.593,00	10.987.345,00	4.238.150,00	4.404.428,00	6.440.000,00
Румунски	885.326,00	535.100,00	620.000,00	955.600,00	420.000,00
Русински	449.600,00	376.650,00	250.000,00	160.000,00	600.000,00
Словачки	863.000,00	757.500,00	536.100,00	787.860,00	1.082.000,00
Словеначки	160.000,00	-	60.000,00	-	-
Украјински	204.500,00	130.000,00	214.500,00	153.000,00	240.000,00
Хрватски	192.000,00	290.500,00	745.000,00	541.000,00	492.000,00
Чешки	-	220.500,00	313.000,00	150.000,00	-
Мултијезички	5.655.450,00	3.754.517,00	3.282.692,00	2.904.917,00	4.123.000,00
Укупно		35.000.000,00	20.000.000,00	18.689.536,00	25.000.000,00

Извор: Министарство културе и информисања

У 2010. години на основу посебног Конкурса за суфинансирање штампаних јавних гласила на језицима националних мањина у централној Србији суфинансирана су 3 гласила са укупно 17.806.549,00 РСД. У 2011. години су због потребе рационализације републичког буџета, средства намењена овим листовима и средства за суфинансирање програма/пројеката на језицима националних мањина на територији целе Републике обједињена. Додељена су средства за четири листа у укупном износу од 15.642.650,00 РСД.

Мере за олакшање приступа медијима у циљу повећања толеранције и културног плурализма

Да би се подстакла производња медијских садржаја којима се промовише поштовање разлика због посебности етничког, културног, језичког или верског идентитета, конкурс за суфинансирање пројеката/програма из области јавног информисања на језицима националних мањина садржи, између осталих, и следеће критеријуме: допринос разноликости медијских садржаја и плурализму идеја и вредности, као и програми мулти и интеркултуралног садржаја са циљем развијања културе дијалога, бољег упознавања и разумевања између различитих заједница. У извештајном периоду запажена је тенденција пораста броја медија и продукција које конкуришу са мултијезичким и интеркултуралним садржајима.

2013. година		
Удружење новинара Србије, Београд	Ажурирање и одржавање сајта "Комшијске новости" (језици н/м на српском)	390.000,00
Независно удружење новинара Србије, Београд	Превод Кодекса новинара Србије на језике мањина (мађарски, русински, ромски, румунски, бугарски, албански, словачки, хрватски, босански)	371.712,00
Бета Прес доо, Београд	Сервис вести на мањинским језицима (мађарски, ромски, албански..)	626.703,00

Ад за новинско-издавачку делатност "Зрењанин", Зрењанин	Проширење дописничке мреже на мађарском,словачком и румунском језику и едукација сарадника из општина Сечањ,Нова Црња и Житиште (мађарски,словачки, румунски)	150.000,00
ЈП за информативну делатност РТВ Општине Ковачица, Ковачица	Spravu, štiri, hirek (словачки,румунски, мађарски)	135.000,00
Радио Бус, Ковин	И даље ходамо, различитих гласова (мађарски,румунски, ромски)	113.500,00
РУВ-РТВ, Други програм ТВНС, Нови Сад	"Палета", превод садржаја са језика националних мањина на српски	250.000,00
РТВ Панонија, Нови Сад	Мултиетник-Мађари у Војводини (мађарски,српски,језици осталих мањина)	180.000,00
Центар за тренинг и едукацију, Нови Сад	Информисање националних мањина (русински,ромски)	243.333,00
Канал 9, Нови Сад	Интеркултурална догађања (словеначки,русински, словачки,немачки)	133.069,00
Удружење за заштиту и развој окружења и градитељског наслеђа "Протега" , Суботица	Развој јединственог система информисања на језицима мањина (мађ.,хрватски,немачки, русински,ромски,хебрејски, словеначки...)	142.600,00
Ју Есо доо, Суботица	Живети За Једно (српски,мађарски, буњевачки,хрватски)	169.000,00
2014. година		
Удружење новинара Србије, Београд	Унапређење међукултуралног дијалога у извештавању	540.000,00
Бета Прес доо, Београд	Сервис вести на мањинским језицима	720.000,00
Медија центар /Компјутер центар, Бор	Афирмација деловања ромских организација у медијима на три језика	100.000,00
Ад за новинско-издавачку делатност "Зрењанин", Зрењанин	"Банатски форум", радионице за странице на мађарском,румунском и словачком језику	360.000,00
Радио БУС,Ковин	Богатство гласова 2014	323.000,00
Удружење "РТВ Бум 018", Ниш	018 на језицима националних мањина	370.000,00
Радио City, Ниш	Ђелем,ђелем - Миграције као судбина	160.000,00
Центар за демократију и развој југа Србије, Лесковац	Информативни сервис на албанско,ромском и бугарском језику	330.000,00
Канал 9, Нови Сад	Интеркултурална догађања	100.000,00
РТВ Панонија, Нови Сад	Мултиетник	400.000,00

Форум жена Пријепоља - ТВ Форум, Пријепоље	Јачање стручних капацитета у информисању националних мањина	400.000,00
Удружење за заштиту и развој окружења и градитељског наслеђа "Протега", Суботица	Афирмација културе дијалога и толеранције	320.000,00

Извор: Министарство културе и информисања

Осим путем конкурса, министарство подржава и појединачне пројекте за које процени да својим квалитетом изузетно доприносе унапређењу система јавног информисања у Републици Србији.

Канцеларија за људска и мањинска права је на основу Закона о буџету Републике Србије за 2013. годину, Уредбе о средствима за подстицање програма или недостајућих дела средстава за финансирање програма од јавног интереса која реализују удужења (2012) и Програма коришћења средстава за пројекте и програме удужења ради унапређења и заштите људских права у Републици Србији за 2013. године расписала конкурс за доделу финансијских средстава у укупној вредности од 14.279.887,00 РСД удужењима за предлог пројеката којима се остварују следећи циљеви : 1. Превенција и помоћ у спровођењу политика у области азила и реадмисије, са посебним фокусом на ромску популацију; 2. Ефикаснија имплементација постојећих стратешких докумената који се тичу положаја и статуса Рома, кроз израду релевантних извештаја и истраживања 3. Унапређење квалитета живота ромске популације кроз креирање и промовисање интегралних локалних услуга/сервиса/програма (међусекторских и међуопштинских) 4. Превенција и сузбијање трговине људима кроз иновативне локалне програме као и кроз подизање свести о постојећим облицима трговине људима, са фокусом на ромску популацију. 5. Подстицање позитивног деловања шире друштвене заједнице према представницима ромске популације, као социјално угрожене популације у домену миграција – националних, регионалних и ка Европској унији. Путем конкурса подржано је 15 организација цивилног друштва.

У оквиру програма „*Борба против дискриминације и унапређење положаја осетљивих категорија становништва*” Канцеларија за људска и мањинска права је на основу јавног конкурса у 2013. години доделила средства из буџета Републике Србије за 22 организације цивилног друштва са циљем унапређења положаја осетљивих категорија становништва у износу од 20.963.381 РСД. Пројектима су биле обухваћене све осетљиве друштвене групе, а најзначајнији пројекти су се односили су се на објективно медијско извештавање, Фестивал „Слободна зона“ о унапређењу положаја ЛГБТИ особа, подршка азилантима и повратницима по Уговору о реадмисији, итд.

На конкурс „*Промоција толеранције и равноправности у циљу унапређења положаја осетљивих друштвених група*“, 2014. године финансијска средства из буџета Републике Србије у износу од 16.693.772,50 РСД додељена 22 организацијама цивилног друштва за реализацију активности којима се подстиче остваривање следећих циљева: подстицање позитивног деловања шире друштвене заједнице према појединим осетљивим друштвеним групама и према појединцима из тих група, као што суприпадници/е националних мањина, жене, ЛГБТ особе, особе са инвалидитетом, старије особе, деца, избеглице, интерно расељена лица и друге угрожене мигрантске групе, лица чије здравствено стање може бити основ

дискриминације, као и према вишеструко дискриминисаним особама; борба против дискриминације и подизање свести јавности о значају толеранције, равноправности и поштовања различитости; промоција и унапређење поштовања принципа једнакости и једнаких права у циљу спречавања, односно смањења свих облика и посебних случајева дискриминације особа које припадају осетљивим категоријама становништва, које су често суочене са као и вишеструко дискриминисаних особа, путем спровођења низа активности које ће допринети унапређењу положаја одређене групе/мањине, промоцији вредности и начела неotuђивости основних људских и мањинских права, у складу са програмом

На конкурс *„Спровођење антидискриминационих политика у Републици Србији у циљу спровођења Стратегије превенције и заштите од дискриминације“* у 2015. години подржано је 34 организације цивилног друштва средствима из буџета Републике Србије у износу од 18.927.000,00 РСД. Основ за дефинисање приоритета конкурса биле су мере и активности предвиђене Стратегијом превенције и заштите од дискриминације („Службени гласник РС“, број 60/2013), Акционим планом за примену Стратегије превенције („Службени гласник РС“, број 107/2014).

На конкурс за пројекте удружења ради унапређења положаја и статуса Рома у Републици Србији подржано је 15 удружења средствима 14.226.837,00, која су активности реализовала од децембар 2013 - март 2014., од тога је три пројекта било усмерено на интерсеторско повезивање у циљу унапређења положаја Рома/киња у локалној заједници, 5 пројеката је третирао проблем реадмисије, 3 - трговине људима, 2 - подстицање позитивног деловања друштвене заједнице; 2- унапређење здравства заштите у неформалним насељљима.

На конкурс за пројекте удружења ради унапређења положаја и статуса Рома у Републици Србији подржано је 24 удружења средствима 19.961. 108,00, која су активности реализовала од новембра 2014 - марта 2015. године. Обрађене су следеће области: запошљавање, здравствена заштита, безбедност, образовање, реадмисија, присилна удаја, насиље у породици и насиље над женама, инфо кампање о подизању свести јавности и подстицање позитивног деловања према грађанима ромске националности.

На конкурс за пројекте удружења ради унапређења положаја и статуса Рома у Републици Србији подржано је 34 удружења средствима из буџета Републике Србије у износу од 17.000.000,00, чија је реализација отпочела у децембру месеца 2015. године. Основ за дефинисање приоритета конкурса биле су препоруке које проистичу из Оперативних закључака са Семинара о социјалном укључвању Рома и Ромкиња у Републици Србији одржаног јуна 2015. Године.

Министарство омладине и спорта и Мисија ОЕБС у Србији, уз стручну подршку Београдског центра за људска права у 2012. години започели су реализацију сертификованог образовног курса за локалне координаторе/ке канцеларија за младе (КЗМ) на тему – Рад са осетљивим групама младих и принципи недискриминације да би се обезбедила подршка остваривању једног од стандарда рада КЗМ – инклузивна омладинска политика. Курс је у периоду 2012-2015 похађало преко 150 координатора КЗМ, њихових сарадника и представника удружења младих и за младе широм Србије. У 2015. години је публикован Водич за рад са осетљивим групама младих и принципи недискриминације.

Канцеларија Савета Европе у Београду у партнерству са Министарством омладине и спорта и Канцеларијом повереника за заштиту равноправности од 2012. године у Републици Србији спроводи пројекат „Жива библиотека”. Жива библиотека функционише баш као права библиотека, где читаоци долазе да позајме „књигу” на одређено време. Постоји једна разлика – књиге у Живој библиотеци су људи који представљају групе које су често мета предрасуда и стереотипа и који су често жртве дискриминације, предрасуда и социјалне ексклузије (особе из угрожених мањинских група, Роми, особе које живе са HIV-ом, особе са инвалидетом и други). Књиге и читаоци имају прилику да уђу у прави дијалог.

У складу са Националном стратегијом за младе (2008) и акционим планом за њену примену 2009-2014, Министарство омладине и спорта је од 2011. до 2014. године финансијски (преко 11 милиона динара) подржало 18 пројеката која су реализовала удружења у којима су корисници били Роми и друге националне мањине, а који су имали за циљ њихово неформално образовање, волонтирање, јачање духа предузетништва, запошљавања, квалитетног провођења слободног времена.